

ISLAM I MUSLIMANI U ALBANIJI

Albanija je zemlja jugoistočne Europe, zauzima površinu od 29.000 km², sastavljena je od 12 administrativnih pokrajina, sa glavnim gradom Tiranom u kojoj živi oko četiri milijuna stanovnika, od kojih su 70-72% muslimani, pravoslavni kršćani 20% i katolici 10%. Od ukupnog broja stanovnika njih je 95% Albanci, 3% Grci i 2% pripadnici ostalih nacionalnosti Turaka, Bugara i Roma. U zemlji je službeni jezik albanski. Albanija je stekla nezavisnost 1912. godine. Albanija je pretežito brdovita zemlja s najvišim vrhom od 2510 metara nadmorske visine, dok prema Jadranskom moru ima plodne ravnice i izvorišta nafte. Na jednom od najviših vrhova Albanije na visini od 2413 metara nalazi se *mekam* posvećen Abbasu ibn Aliji ibn Ebu Talibu.

Islam u Albaniju dolazi 1412. godine, kada Osmanska imperija osvaja ovu zemlju i ta okupacija je trajala sve do 1912. godine. godine 1920. jedan od ministara Republike Albanije po imenu Ahmed Zogu postao je predsjednik ministarskog vijeća malo zatim i predsjednik države. Međutim Ahmed Zogu je 1928. godine proglasio Albaniju kraljevinom a sebe proglasio kraljem. Vezavši se ugovorom s Italijom na čijem je čelu bio Mussolini, Ahmed Zogu je sebe i svoju zemlju stavio u službu fašizma 1939. godine, izgubivši samostalnost, jer ju je Italija jednostrano pripojila sebi. Iz Albanije fašistička vojska Italije napadala je Grčku i ostale okolne susjede. Početkom Drugog svjetskog rata u Albaniji se formirala tajna oslobodilačka vojska na čelu s komunističkim liderom Enverom Hodža. Na početku Enver Hodža je bio zadojen komunizmom i albanskim nacionalizmom, da bi, kako je rat odmicao sve više prilazio ortodoksnom komunizmu staljinističkog tipa. Zemljom je vladao čvrstom diktatorskom rukom sve do travnja 1985. Godine kada je umro i naslijedio ga Ramiz Ali, član Centralnog Komiteta KP Albanije. Njegova vlast je kratko trajala jer je ubrzo srušen komunistički režim u cijeloj Europi. Dolaskom demokracije na čelo države izabran je Salih Beriša, liječnik po zanimanju.

Početkom 14. stoljeća islam dolazi u Albaniju kada je Osmanska vojska okupira pod zapovjedništvom sultana Murata Drugog. Islamizacija je brzo tekla i za nepuni dvadeset godina velika većina Albanaca postali su muslimani. Bilo je i otpora protiv Osmanske vlasti koju je predvodio glasoviti Albanac Iskender. Prije Drugog svjetskog rata 95% Albanaca bili su muslimani sa oko tri tisuće džamija izgrađenih diljem zemlje, sa brojnim medresama, knjižnicama, derviškim tekijama i drugim islamskim ustanovama. Nakon Balkanskog rata 1912. godine i stjecanja nezavisnosti države, te izbora Ahmeda Zoge za premijera, a potom i za predsjednika, stanje islama i muslimana u zemlji se jako pogoršalo. Veliki broj Albanaca napušta zemlju i seli se u muslimanske i

arapske zemlje. Stanje se naročito pogoršalo nakon Drugog svjetskog rata kada na vlast dolazi Enver Hodža. Komunistička vlast u zemlji bila je jedina u svijetu koja je administrativno zabranila religiju. Od tri tisuće džamija samo je jedna ostala i to ona u Tirani koja je služila za muzej, a ne za vjerske obrede. Sve ostale su porušene ili pretvorene u neke druge objekte.

Pored muslimana akaidskog mezheba Ehli Sunnet i fikhskog Ebu Hanife, u Albaniji ima i pripadnika ši'itskog mezheba Džaferija. U Albaniji je jako raširen sufizam. U zemlji egzistiraju brojni tarikati, a najrašireniji je tarikat Nakšibendija, ostatak derviških redova osmanske vojske Janičara. Kao i u Bosni i u Albaniji je rasprostranjena književnost koja veliča rod Božjega poslanika, smrt Hazreti Fatime i Husejna, te ubojstvo Alije ibn Ebu Taliba i drugo.

Dolaskom demokracije u Albaniji se počeo buditi i islam. Počela je ubrzana obnova džamija i to uz pomoć brojnih islamskih institucija iz islamskog svijeta. Prema izjavama zvaničnika islamske zajednice u Albaniji, danas u ovoj zemlji ima 205 džamija i sedam medresa te oko stotinu imama. Od ove godine (2010.) Vlada Albanije počela je pružati pomoć vjerskim zajednicama, a time i Islamskoj, što će dobro doći u borbi s nedaćama pred kojima se nalazi. S obzirom da je Albanija izašla iz izolacije s brojnim ranama, a Islamska zajednica još više, to su brojne vjerske institucije iz inozemstva pritekale u pomoć u organizaciji Zajednice. Tako na primjer organizacija *Sulejmanija* iz Turske preuzela je na skrb i upravljanje svih sedam medresa. Najviše pomoći pružaju upravo vjerske organizacije iz Turske. Međutim u posljednje vrijeme nad islamom i muslimanima Albanije nadvili su se crni oblaci koji prijete velikim rascjepom. Derviški red Bektašije u pravnom smislu imao je visoku samostalnost i stalno je kroz povijest težio osamostaljenju od Islamske zajednice. Prije nekoliko godina podnijeli su državnim organima zahtjev da se osnuju i registriraju kao posebna religija. Poznato je da pripadnici ovoga tarikata ignoriraju u svom učenju neke islamske obveze kao što je namaz, post, zekat i druge obveze. Oni bi prema izjavi svojih čelnika željeli biti neovisna religija. U Vladi Albanije postoji sklonost da im se udovolji zahtjevu, što bi islam prepolovilo u ovoj zemlji. Ako se Bektašije osamostale kao religija sa sobom će odvesti 50% muslimana tvrde u Islamskoj zajednici u ovoj zemlji. U tom slučaju u Albaniji bi bilo samo 30-35% muslimana. Veliki broj Albanaca je u postdemokratskom periodu napustilo islam i prišlo protestantizmu, izjavio je nedavno predsjednik Islamske zajednice Albanije na Četvrtoj Konferenciji visokih predstavnika islamskih zajednica s područja Balkana. Nakon brojnih udaraca koje je primio u novijoj povijesti, islamu u Albaniji prijete golemi rascjep. S toga je na svim drugim islamskim zajednicama ovoga područja obveza pomoći rukovodstvu Islamske zajednice Albanije da prebrodi ovu krizu.

Džamija Edhem-bega u Tirani

Džamija u Beratu

Džamija u Bajram Curriu

Džamija u Durresu

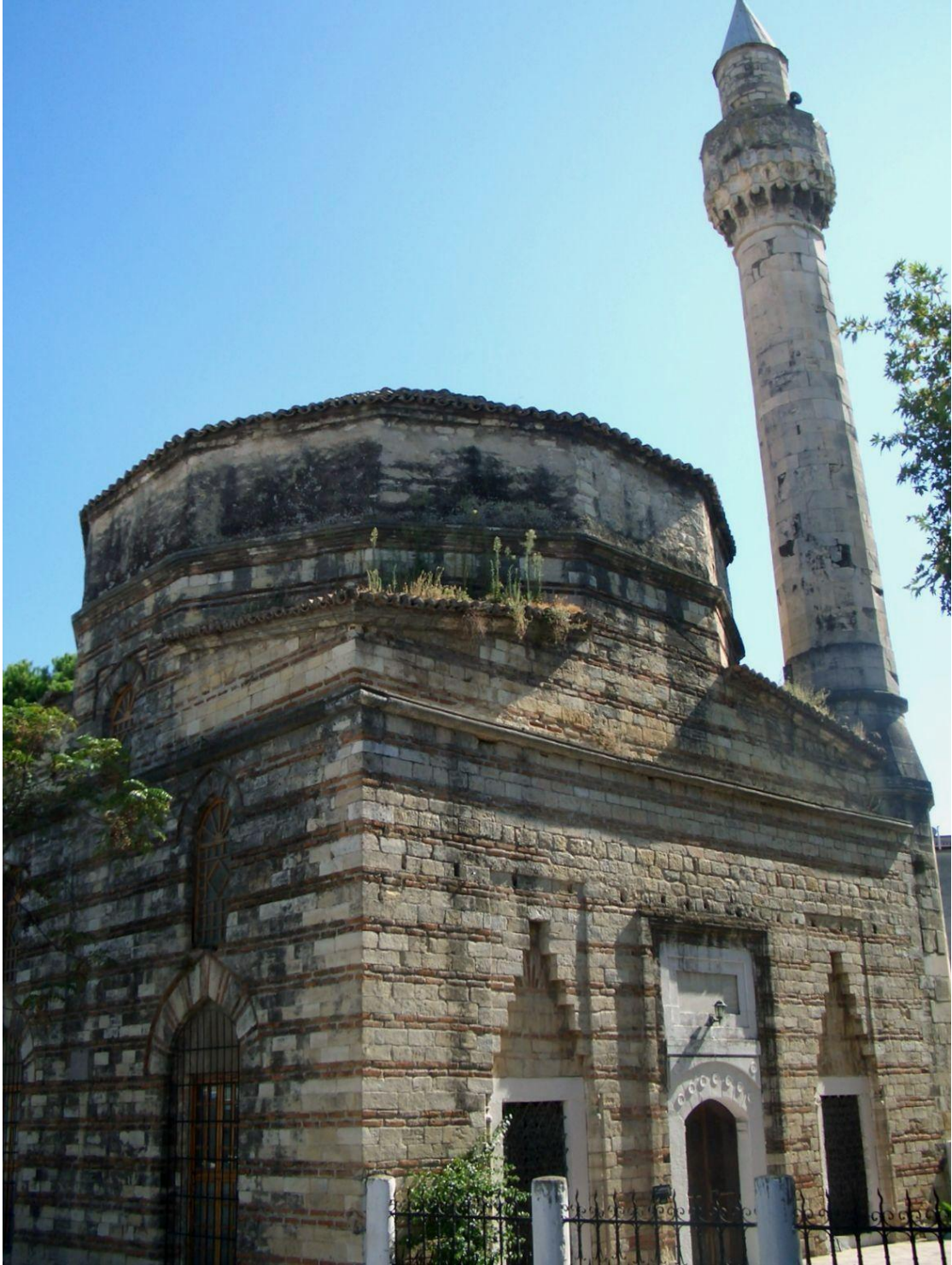
Džamija u Skadru

Džamija u Kavaji

Džamija u Peqinu

Džamija u Viori